

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2012/36

**ZAKLJUČNO POROČILO
O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROJEKTA**

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	Z5-2415
Naslov projekta	Volilna pravica oseb s posebnimi potrebami - Odprta vprašanja ureditve in izbojšanja postopkov njenega izvrševanja
Vodja projekta	21790 Jurij Toplak
Tip projekta	Zt Podoktorski projekt - temeljni
Obseg raziskovalnih ur	3400
Cenovni razred	B
Trajanje projekta	01.2010 - 12.2011
Nosilna raziskovalna organizacija	2782 Alma Mater Europaea - Evropsko središče Maribor
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.05 Pravo
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi

2. Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.05
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.05 Pravo

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Povzetek projekta²

SLO

Predmet raziskave podoktorskega projekta je izvrševanje volilne pravice oseb s posebnimi potrebami.

Volilna pravica naj bi bila univerzalna pravica in tajno glasovanje naj bi bilo temelj

demokracije. V številnih demokratičnih državah pa volilna zakonodaja pogosto ne omogoča glasovanja vsem državljanom ali pa jim ne omogoča tajnega glasovanja. Voliča pogosto niso dostopna invalidskim vozičkom. Glasovnice so pogosto oblikovane tako, da jih slabovidni in slepi volivci ne morejo izpolniti. Posledično je velikemu delu volivcev otežena ali odvzeta možnost izvrševanja ene temeljnih pravic: pravice do samostojnega in tajnega glasovanja. Nekatere države omogočajo volivcem z invalidnostjo, da izpolnijo glasovnico s pomočjo druge osebe, a takšna ureditev jim ne zagotavlja tajne oddaje glasu.

V letu 2008 je začela veljati Konvencija OZN o pravicah invalidov. Ena od prvih držav, ki je konvencijo ratificirala, je bila Slovenija. Ena od pravic, ki jo morajo podpisnice Konvencije zagotovljati državljanom-invalidom, je tudi pravica do tajnega in samostojnega glasovanja na volitvah. Konvencija in stroka pa ne dajeta nobenega odgovora na to, kako naj bi države to zagotovile, pa tudi nobenih mednarodnih standardov ni. Države se vprašanja glasovanja invalidov lotevajo zelo različno.

Vse dosedanje raziskave so bile omejene le na posamezno državo. Še nobena raziskava se ni celovito in primerjalno lotila vprašanja glasovanja invalidov in ta projekt je zapolnil to vrzel.

Raziskovanje je potekalo v slovenskem in angleškem jeziku. Del raziskovanja se je izvajal v Sloveniji in del na California Western School of Law, kjer sem bil gostujoči raziskovalec.

Narejena je bila temeljita analiza glasovanja oseb s posebnimi potrebami.

Med rezultati projekta so znanstveni članki, zbornik, strokovni članki, številni prispevki na mednarodnih znanstvenih konferencah, objave za medije, gostujoča predavanja v tujini, zbirka predpisov različnih držav in indeks za ocenjevanje stopnje zaščite volilne pravice invalidov v različnih državah.

ANG

The aim of this postdoctoral project was research of the exercise of right to vote of persons with disabilities.

The right to vote is supposed to be universal and the secret ballot is said to be the cornerstone of democracy. In many democracies, however, electoral legislation does not allow all voters to cast ballots or it does not allow all voters to cast ballots in secret. Polling places are often not wheelchair-accessible. Ballots are designed in such a way that visually impaired voters cannot read them. Mentally disabled citizens are deprived of right to vote. Consequently, a significant part of citizens is deprived of a basic right: to cast vote independently and secretly. Often, disabled voters are told to vote by having someone else fill the ballot instead of them. This solution, however, does not enable them to cast ballot secretly and independently.

In 2008 United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities has entered into force. Slovenia was one of the first countries to ratify the Convention. Among other rights, parties to the Convention need to assure secret ballot for disabled persons. However, no standards are given as to which disabled voters need to be assured the right to secret ballot and what accommodations need to be made under the Convention. The solutions used by nations which face the issue of disabled voting vary considerably and no international standards have been developed.

All research that had been done before 2010 was focused on a single country. No thorough or comparative research had been done on the subject and no international standards existed. This project filled this gap.

The research was done in Slovenian and English language. A part of the research was carried out in Slovenia and the other part at California Western School of Law. I served as a Visiting Scholar there.

I carried out structured, thorough, and worldwide comparative research of voting of disabled persons.

The project produced first-of-its-kind comparative works on disabled voting and contributed to development of international standards for voting by citizens with disabilities. It also promoted rights of the disabled persons and raised public awareness about them. The project encouraged legislators to amend law and facilitate exercise of voting right of disabled voters.

The deliverables (results) of the project include scholarly articles, edited book, conference papers, press releases, guest lectures at foreign universities, a database of laws on disabled voting, an index to evaluate the level of protection of disabled persons' right to vote.

4.Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

Program se je izvedel, kot je bilo planirano v prijavni vlogi.

Ugotovljeno je, da je veliko držav, vključno z Evropsko unijo kot celoto, ratificiralo Konvencijo ZN o pravicah invalidov, pa se ta uresničuje le v omejeni meri. Čeprav je od ratifikacije konvencije minilo že več let, večina držav, vključno s Slovenijo, volilnih postopkov ni uredila tako, da bi zagotovljala uresničevanje volilne pravice invalidom brez diskriminacije.

V nekaterih državah (Madžarska, Romunija) na podlagi konvencije tečejo postopki za spremembo zakonodaje, a v večini takšnih postopkov ni. V Sloveniji je bila spremembra predlagana, a zaradi razpusta parlamenta do nje ni prišlo. Ustavno sodišče RS je odločilo, da je ločevanje volišč na tista za invalide in ostala volišča protiustavno. Število dostopnih volišč v Sloveniji se je v zadnjih dveh letih povečalo iz dva na dvajset odstotkov. Pred Ustavnim sodiščem RS trenutno tečejo trije postopki na temo volilne pravice invalidov.

Na podlagi izpolnjenih vprašalnikov je bila narejena primerjava med ureditvami glasovanja invalidov v 27 državah članicah. Eden od vidikov, na podlagi katerega so bile ureditve primerjane, je dostopnost volišč za volivce na invalidskih vozičkih. Tako predpisi zahtevajo, da so vsa volišča dostopna na Malti, Švedski, Španiji, in Franciji. Vsaj nekatera od volišč morajo biti dostopna v Belgiji, Sloveniji, Nemčiji, Avstriji, Slovaški in na Nizozemskem, zakonodaja pa tega vprašanja sploh ne ureja v Grčiji, Estoniji in Latviji.

Rezultati raziskave so podrobnejše razvidni v objavah, navedenih spodaj pod "Najpomembnejši znanstveni rezultati".

Posebej velja omeniti rezultate dela raziskave, ki se je nanašal na Slovenijo in sicer na ureditev varstva pravic invalidov pri volitvah, ko pride do nepravilnosti in so te pravice kršene. V tem delu je raziskava potrdila, da je pravno varstvo volilne pravice in sistem ugotavljanja in odpravljanja nepravilnosti v volilnih postopkih v Sloveniji povsem neustrezno urejen, je pa tudi ustavno sporen in neskladen z mednarodnimi standardi. Volilne rezultate delimo na tiste, ki so znotraj meje pravdanja in tiste, ki so izven meje pravdanja (»margin of litigation«). Rezultati so izven meje pravdanja (»beyond margin of litigation«), če so nepravilnosti pri volitvah tako majhne, da volilnega izida tudi z uspešnim izpodbijanjem ne bi uspeli spremeniti. Znotraj meje pravdanja so, če so nepravilnosti takšne, da se sprožitev volilnega spora za kandidate ali stranke izplača. Medtem ko je za kandidate in stranke pomembno predvsem poudarjanje nepravilnosti, ki bi lahko privedle do spremembe volilnega izida, pa so za posameznika, pa tudi za demokratičnost in integriteto volitev, pomembne tudi ostale nepravilnosti. Pri volitvah župana, kjer je med prejetimi glasovi dveh kandidatov več tisoč glasov razlike, morda res ne vpliva na izid, če volilni odbor na nekem manjšem volišču predčasno zaklene svoja vrata ter se raje odpravi v bližnjo gostilno in s tem onemogoči glasovanje kakšnemu ducatu volivcev. Gre pa za grob poseg v dostojanstvo posameznika, ki se je dolgo pripravljal in si želel, da bo skupaj z ostalimi državljeni sodeloval v težko pričakovanem, edinstvenem aktu demokracije, za kar ima priložnost le vsakih nekaj let. Da gre poleg potlačenja dostojanstva tudi za kršitev volilne pravice in za nepravilnost, ki bi jo v prihodnje veljalo preprečiti, ni potrebno poudarjati. Ugovore zaradi nepravilnosti v postopku volitev ureja Zakon o volitvah v Državni zbor (ZVDZ-UPB1) in sicer od 103. do 109. člena. Zakon ureja ugovore zaradi nepravilnosti v kandidacijskem postopku ločeno od ugovorov zaradi ostalih nepravilnosti. Medtem ko je postopek zaradi nepravilnosti v kandidacijskem postopku dokaj ustrezno urejen, je postopek v primeru ostalih nepravilnostih do katerih lahko pride pred dnem glasovanja, na dan glasovanja ali po njem, izjemno pomanjkljiv. V postopku volitev lahko pride do nepravilnosti v vseh fazah: pred

dnem glasovanja, na dan glasovanja in po njem. V času pred dnevom glasovanja lahko pride do različnih nepravilnosti. Primer takšne nepravilnosti je, da okrajna volilna komisija za del volivcev iz območja okraja določi volišča na lokacijah, ki so izven teritorija okraja, s čimer je tem volivcem oteženo glasovanje. Druga nepravilnost, do katere občasno pride je, da po tem, ko volivec sporoči željo po glasovanju v nekem drugem okraju (npr. volivec iz Ljubljane želi glasovati v Kopru), ga pristojni volilni organ pomotoma vpiše v volilni imenik nekega tretjega volišča (npr. v Murski Soboti), zaradi te nepravilnosti pa volivec ne more glasovati. Tretji primer, pogost v tujini, je določitev majhnega števila volišč na območju, kjer prebivajo volivci nasprotne stranke; posledično volivci več ur čakajo v vrstah na prostem, kar jih odvrača od glasovanja. Zoper takšne in vse druge nepravilnosti, do katerih lahko pride v času pred dnem glasovanja, ZVDZ ne predvideva pravnega sredstva, niti v okviru volilnih organov niti pred sodišči. Izrecno namreč določa, da je na podlagi 106. člena ZVDZ mogoče vložiti ugovor zaradi dela volilnega odbora ali komisije le po dnevu glasovanja. Na dan glasovanja in po njem lahko pride do številnih nepravilnosti, pri čemer nekatere od njih bistveno vplivajo na izid volitev in na sestavo izvoljenega organa, druge ne. ZVDZ v 106. členu določa, da ima vsak volivec, zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora oziroma okrajne volilne komisije pri volitvah, pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji volilne enote. Nadalje 107. člen določa, da v primeru, če volilna komisija volilne enote ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču oziroma pri delu volilnega odbora, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavlja glasovanje na volišču ter odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. V stroki se pojavljajo razlage, da navedena določba 106. člena omogoča volilni komisiji volilne enote v primerih, ki so zunaj meje pravdanja, izdajanje ugotovitvenih odločb. A volilne komisije volilnih enot razlagajo določbo tako, da se zavrne vsak ugovor, če nepravilnost ne vpliva bistveno na izid volitev. Veljalo je, da ima volivec v zavrnjenega ugovora možnost sprožiti upravni spor na podlagi 1. odstavka 12. člena Zakona o upravnem sporu (ZUS-1) po katerem Vrhovno sodišče RS odloča v upravnem sporu o zakonitosti aktov volilnih organov, kar je upravičeno verjela tudi pravna stroka. A po lanskih državnozborskih volitvah, ko je prvič prišlo do upravnega spora na podlagi 12. člena ZUS-1, je Vrhovno sodišče odločilo, da pravno sredstvo zoper tovrstne akte volilne komisije volilne enote ni predvideno. Vrhovno sodišče je tožbo kot nedovoljeno zavrglo z obrazložitvijo, da je upravni spor zoper odločitve volilnih organov dovoljen le v primerih, ko sodno varstvo predvideva tudi ZVDZ. Za nameček je odločilo tudi, da zoper molk organa v primeru volilnih organov upravni spor ni mogoč in omogočilo volilnim organom, da v prihodnje morebitne neprijetne ugovore kar ignorirajo. ZVDZ daje, zoper odločitev volilne komisije volilne enote, pravno sredstvo le kandidatom in predstavnikom liste kandidatov. Ti lahko vložijo pritožbo na Državni zbor, vendar zgolj v primeru, ko bi odločitev volilne komisije volilne enote lahko vplivala na potrditev mandatov. Volivcem torej zakon ne daje na voljo nobenega pravnega sredstva. Tako jim ostane le možnost uveljavljati odškodnino. Izvrševanje človekovih pravic je mogoče le, če obstaja učinkovit in pravočasen sistem njihovega varstva. Zgolj možnost pritožbe ne predstavlja učinkovitega pravnega sredstva, prav tako ne denarna odškodnina, saj ta ne more (in ne sme) nadomestiti protipravnega postopanja volilnih organov. Tudi Zakonik dobre prakse v volilnih zadevah, ki ga je leta 2002 sprejela Beneška komisija leta 2002, *določa, da mora možnost pritožbe biti dana "vsem kandidatom in vsem volivcem v zadevani volilni enoti"* (točka 3.3.f). Pritožbeni organ je lahko volilna komisija, sodišče ali parlament, v vsakem primeru pa mora zadnja instanca biti sodišče (3.3.a). Obrazložitveno poročilo zakonika pojasnjuje, da morajo posamezni volivci imeti možnost izpodbijati tako volilne rezultate kot odločitve volilnih organov pred, med in po

glasovanju (92. točka poročila). Med različnimi možnimi modeli odločanja o pritožbah je najprimernejši model, kjer o pritožbi na prvi stopnji odloča višja volilna komisija, na drugi pa pristojno sodišče (93. točka poročila). Izpostaviti še velja, da je Beneška komisija v svojem Kodeksu dobre prakse v volilnih zadevah poudarila, da morajo imeti volivci, v primeru nepravilnosti pri volitvah, pravico do pravnega sredstva pred pristojnimi pritožbenimi organi. O pritožbi, ki naj bo zagotovljena slehernemu volivcu, naj bi na prvi stopnji odločale volilne komisije, na drugi stopnji pa pristojna sodišča. Slovenska ureditev ni v skladu z nobeno od teh določb mednarodnih dokumentov in aktivno se bomo zavzeli, da se ureditev čim prej uskladi z mednarodnimi standardi.

5.Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Projekt se je izvedel po predvidenem planu. Vse aktivnosti, ki so bile predvidene, so bile tudi opravljene.

Delo na projektu je bilo razdeljeno v dva dela in na 17 delovnih sklopov. Predvideno je bilo, da se do konca prvega leta izvajanja projekta opravi prvih pet delovnih sklopov, do konca drugega leta ostalo.

V prvem letu sem zbral zakonodajo s področja glasovanja invalidov številnih držav. Zbral sem tudi obširno sodno prakso. V delovnem sklopu 2 (DS2) sem izvedel anketo o ureditvi in zaščiti volilnih pravic invalidov. Anketa je pokrila 70 držav, ki so opredeljene v DS 1. Pripravil sem vprašalnik o glasovanju invalidov. Pripravljen je bil v papirnati in online obliku. Vprašanja pokrivajo ureditev v nacionalni zakonodaji, morebitno ratifikacijo mednarodnih konvencij in zaščito volilne pravice invalidov v praksi. Vprašalnik je bil poslan volilnim organom vseh držav članic EU, volilnim organom pribl. 40 drugih držav, članom Odbora OZN o pravicah invalidov, strokovnjakom Združenja evropskega volilnega prava, izbranim članom Združenja evropskih volilnih uradnikov in drugim izbranim raziskovalcem. Vrnjeni anketni listi so bili analizirani.

Raziskovalec sem bil dva meseca gostujuči raziskovalec v ZDA na California Western School of Law, imel pa sem tudi predavanje na UCLA School of Law.

Opravil sem tudi nekaj obiskov volitev in volilnih organov v tujini. Opazoval je voliča in glasovanje invalidov oziroma se sestal se je z volilnimi organi na Finskem, v Latviji, na Slovaškem, Madžarskem, v Avstraliji in trikrat v ZDA. Poleg omenjenih držav se je sestal tudi s strokovnjaki za volitve na Hrvaškem, v Srbiji in v Romuniji. Na pravni fakulteti v Srbiji sem imel tudi gostuječe predavanje na temo glasovanja invalidov.

Ugotovitve so bile objavljene v več člankih in predstavljene v številnih referatih na mednarodnih konferencah (glej spodaj znanstvene in družbeno ekonomsko relevantne dosežke).

V začetku marca 2012 sem organiziral posvet v dvorani Državnega sveta. Na posvetu so sodelovali vsi, ki se v Sloveniji ukvarjajo z volitvami, vključno s sodniki Ustavnega sodišča, Vrhovnega sodišča, profesorji vseh treh pravnih fakultet, predstavniki ministrstev, političnih strank, poslanci DZ, predstavniki DVK, itd. Zbornik bo izšel v prvi polovici leta 2012.

6.Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Ni bilo sprememb programa raziskovalnega projekta.

7.Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	10930001	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Volitve po pošti: bolj udobno, a manj tajno glasovanje: ustavnopravna problematika glasovanja po pošti s primerjalnopravnim prikazom

		<i>ANG</i>	Voting by Mail: More Convenient, but Less Secret Ballot Casting (Constitutional Dilemmas and Comparative Overview)
Opis	<i>SLO</i>		Glasovanje po pošti je v svetu vse bolj razširjeno. Še posebej je primerno za osebe, ki zaradi invalidnosti, starosti ali drugih razlogov ne morejo glasovati na volišču. Argumenti v prid glasovanju po pošti so dvig volilne udeležbe, nižji stroški za državo in volivca ter časovno in krajevno fleksibilnejše glasovanje. Po drugi strani je poštno glasovanje vprašljivo z vidika tajnosti glasovanja in zahteve po osebnem glasovanju. Članek predstavi ureditev glasovanja po pošti v svetu ter ustavnosodno prakso. Pretehta argumente za in proti poštnemu glasovanju.
		<i>ANG</i>	The use of postal voting is increasingly being adopted worldwide. It is very suitable for persons with disabilities and elderly. Arguments in favor of voting by mail include higher turnout, lower costs both for authorities and voters, and more flexible elections regarding time and place of voting. On the other hand, voting by post is questionable from the secret ballot perspective. The article presents postal voting law and jurisprudence of Austria, Germany, United Kingdom, United States, and some other democracies. It weights the arguments in favour and against postal voting.
	Objavljeno v		Zveza društev pravnikov Slovenije; Pravnik; 2010; Letn. 65, št. 7/8; str. 441-461; Avtorji / Authors: Dubrovnik Tadej, Toplak Jurij
Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek	
2.	COBISS ID		4121387 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Koliko vredi oduzet glas na izborima?
		<i>ANG</i>	How much is worth a vote denied?
	Opis	<i>SLO</i>	Volivec, ki mu je bilo onemogočeno izvrševanje volilne pravice, ima po Evropski konvenciji človekovih pravic pravico do pravičnega denarnega zadoščenja. Članek predstavi pravico volivcev do odškodnine po evropskem, ameriškem in kanadskem pravu s poudarkom na volivcih invalidih.
		<i>ANG</i>	Under the recent ECHR decisions, voter has a right to monetary compensation when her right to vote is denied. The article gives overview of European, American, and Canadian law.
	Objavljeno v		Pravni fakultet; Glasnik prava; 2010; Let. 1, št. 2; str. 77-86; Avtorji / Authors: Toplak Jurij, Djordjević Srdjan
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS ID		4295723 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Primerjalna analiza oblikovanja volilni enot
		<i>ANG</i>	Comparative Redistricting
3.	Opis	<i>SLO</i>	Znanstvena monografija, ki obravnava oblikovanje volilnih enot v številnih državah.
		<i>ANG</i>	A scientific monography giving an overview of redistricting procedures in several different democracies.
	Objavljeno v		Lambert; 2011; 124 str.; Avtorji / Authors: Toplak Jurij
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija
	COBISS ID		4168491 Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Volilno pravo v Sloveniji
		<i>ANG</i>	Das wahlrecht in Slowenien
4.	Opis	<i>SLO</i>	Poglavlje v zborniku, ki je izšel v Avstriji v nemškem jeziku. Poglavlje daje pregled nad ureditvijo volitev v Sloveniji.
			A chapter in an edited volume published in German language in Austria. An

	<i>ANG</i>	overview of Slovenian election law.				
	Objavljeno v	Hermagoras; Mohorjeva; Das politische System der Republik Slowenien in der Zeit vor dem EU-Beitritt; 2010; Str. 113-132; Avtorji / Authors: Toplak Jurij				
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji				
5.	COBISS ID	4209963 Vir: COBISS.SI				
	Naslov	<table border="1"> <tr> <td><i>SLO</i></td> <td>Odškodnina za nemožnost uporabe stvari in nadomestno vozilo</td> </tr> <tr> <td><i>ANG</i></td> <td>Compensation for loss of use and replacement vehicle</td> </tr> </table>	<i>SLO</i>	Odškodnina za nemožnost uporabe stvari in nadomestno vozilo	<i>ANG</i>	Compensation for loss of use and replacement vehicle
<i>SLO</i>	Odškodnina za nemožnost uporabe stvari in nadomestno vozilo					
<i>ANG</i>	Compensation for loss of use and replacement vehicle					
	Opis	<table border="1"> <tr> <td><i>SLO</i></td> <td>Začasna nemožnost uporabe je pogosta posledica škodnega dogodka. Lahko se nanša na uporabo premične ali nepremične stvari, denarja ali dela telesa. Načeloma velja, da nemožnost uporabe pomeni pravno priznano škodo. Članek sistematično predstavi ureditev in sodno prakso s področja nemožnosti uporabe stvari v Sloveniji in tujini, predvsem v Nemčiji, Veliki Britaniji in ZDA. Vprašanja se najpogosteje postavlja v zvezi z najemom nadomestnega vozila zaradi nemožnosti uporabe vozila, poškodovanega v prometni nesreči, in v zvezi s škodo, ki nastane ob nemožnosti uporabe kupljene stvari zaradi stvarnih v garancijskem roku.</td> </tr> <tr> <td><i>ANG</i></td> <td>An academic article on right to have the cost of replacement vehicle rental restituted.</td> </tr> </table>	<i>SLO</i>	Začasna nemožnost uporabe je pogosta posledica škodnega dogodka. Lahko se nanša na uporabo premične ali nepremične stvari, denarja ali dela telesa. Načeloma velja, da nemožnost uporabe pomeni pravno priznano škodo. Članek sistematično predstavi ureditev in sodno prakso s področja nemožnosti uporabe stvari v Sloveniji in tujini, predvsem v Nemčiji, Veliki Britaniji in ZDA. Vprašanja se najpogosteje postavlja v zvezi z najemom nadomestnega vozila zaradi nemožnosti uporabe vozila, poškodovanega v prometni nesreči, in v zvezi s škodo, ki nastane ob nemožnosti uporabe kupljene stvari zaradi stvarnih v garancijskem roku.	<i>ANG</i>	An academic article on right to have the cost of replacement vehicle rental restituted.
<i>SLO</i>	Začasna nemožnost uporabe je pogosta posledica škodnega dogodka. Lahko se nanša na uporabo premične ali nepremične stvari, denarja ali dela telesa. Načeloma velja, da nemožnost uporabe pomeni pravno priznano škodo. Članek sistematično predstavi ureditev in sodno prakso s področja nemožnosti uporabe stvari v Sloveniji in tujini, predvsem v Nemčiji, Veliki Britaniji in ZDA. Vprašanja se najpogosteje postavlja v zvezi z najemom nadomestnega vozila zaradi nemožnosti uporabe vozila, poškodovanega v prometni nesreči, in v zvezi s škodo, ki nastane ob nemožnosti uporabe kupljene stvari zaradi stvarnih v garancijskem roku.					
<i>ANG</i>	An academic article on right to have the cost of replacement vehicle rental restituted.					
	Objavljeno v	Inštitut za delo pri Pravni fakulteti; Zveza Drušev pravnikov v gospodarstvu Slovenije; Gospodarski vestnik; Podjetje in delo; 2011; Let. 37, št. 2; str. 321-338; Avtorji / Authors: Jovanovič Dušan, Toplak Jurij				
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek				

8.Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati projektne skupine²

	Družbenoekonomsko relevantni dosežki					
1.	COBISS ID	4201515	Vir: COBISS.SI			
	Naslov	<table border="1"> <tr> <td><i>SLO</i></td> <td>Glasovanje invalidov: Mednarodne zahteve in izkušnje v 27 državah članicah EU</td> </tr> <tr> <td><i>ANG</i></td> <td>Voting by Disabled Persons: International Requirements and Experience in 27 EU member states</td> </tr> </table>	<i>SLO</i>	Glasovanje invalidov: Mednarodne zahteve in izkušnje v 27 državah članicah EU	<i>ANG</i>	Voting by Disabled Persons: International Requirements and Experience in 27 EU member states
<i>SLO</i>	Glasovanje invalidov: Mednarodne zahteve in izkušnje v 27 državah članicah EU					
<i>ANG</i>	Voting by Disabled Persons: International Requirements and Experience in 27 EU member states					
	Opis	<table border="1"> <tr> <td><i>SLO</i></td> <td>Referat na mednarodni konferenci. Predstavitev dosedanjih izsledkov raziskave: primerjava ureditve glasovanja invalidov v 27 državah članicah EU. Predstavitev uresničevanja 29. člena Konvencije OZN o pravicah invalidov. Predstavitev razvoja v Sloveniji.</td> </tr> <tr> <td><i>ANG</i></td> <td>Presentation at international conference. Presentation of the current state of research: comparison of disabled voting in 27 EU member states. Presentation of the implementation of Art. 29 of the UN Convention on rights of persons with disabilities. Presentation of Slovenian law.</td> </tr> </table>	<i>SLO</i>	Referat na mednarodni konferenci. Predstavitev dosedanjih izsledkov raziskave: primerjava ureditve glasovanja invalidov v 27 državah članicah EU. Predstavitev uresničevanja 29. člena Konvencije OZN o pravicah invalidov. Predstavitev razvoja v Sloveniji.	<i>ANG</i>	Presentation at international conference. Presentation of the current state of research: comparison of disabled voting in 27 EU member states. Presentation of the implementation of Art. 29 of the UN Convention on rights of persons with disabilities. Presentation of Slovenian law.
<i>SLO</i>	Referat na mednarodni konferenci. Predstavitev dosedanjih izsledkov raziskave: primerjava ureditve glasovanja invalidov v 27 državah članicah EU. Predstavitev uresničevanja 29. člena Konvencije OZN o pravicah invalidov. Predstavitev razvoja v Sloveniji.					
<i>ANG</i>	Presentation at international conference. Presentation of the current state of research: comparison of disabled voting in 27 EU member states. Presentation of the implementation of Art. 29 of the UN Convention on rights of persons with disabilities. Presentation of Slovenian law.					
	Šifra	B.04	Vabljeno predavanje			
	Objavljeno v	2011;	Avtorji / Authors: Toplak Jurij			
	Tipologija	3.15	Prispevek na konferenci brez natisa			
2.	COBISS ID	4080171	Vir: COBISS.SI			
	Naslov	<table border="1"> <tr> <td><i>SLO</i></td> <td>Glasovanje invalidov - primerjalni pregled</td> </tr> </table>	<i>SLO</i>	Glasovanje invalidov - primerjalni pregled		
<i>SLO</i>	Glasovanje invalidov - primerjalni pregled					

	<i>ANG</i>	Voting by the disabled in comparative perspective
Opis	<i>SLO</i>	Predavanje na Faculty of law Kragujevac, Kragujevac, 27. april 2010. Kragujevac, 2010. Avtor opiše razvoj volilne pravice invalidov v zgodovini in njegove trende v svetu v zadnjem desetletju. Poudarek je na razvoju na podlagi 29. člena Konvencije ZN o pravicah invalidov.
	<i>ANG</i>	Lecture at the Faculty of law Kragujevac, Kragujevac, 27. april 2010.
		Šifra B.04 Vabljeno predavanje
Objavljen v		2010; Avtorji / Authors: Toplak Jurij
Tipologija		3.14 Predavanje na tuji univerzi
3.	COBISS ID	
Naslov	<i>SLO</i>	Ocena protikorupcijskih ukrepov v evropski ureditvi financiranja volilne kampanje
	<i>ANG</i>	Evaluation of anti-corruption measures in European campaign finance law
Opis	<i>SLO</i>	Predavanje na mednarodni znanstveni konferenci "The past, present and future of election law: a symposium honoring the work of Daniel Hays Lowenstein", UCLA Law School, 29.1.2010, Los Angeles. Los Angeles, 2010.
	<i>ANG</i>	A paper presented at the international conference "The past, present and future of election law: a symposium honoring the work of Daniel Hays Lowenstein", UCLA Law School, 29.1.2010, Los Angeles. Los Angeles, 2010.
Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
Objavljen v		2010; Avtorji / Authors: Toplak Jurij
Tipologija		3.16 Vabljeno predavanje na konferenci brez natisa
4.	COBISS ID	
Naslov	<i>SLO</i>	Trendi financiranja političnih strank v Evropi
	<i>ANG</i>	Current trends in European political finance law
Opis	<i>SLO</i>	Predavanje na mednarodni konferenci "Political finance and political corruption - IPSA RC20 meeting", 24.-27.7.2010, Ljubljana. Ljubljana, 2010.
	<i>ANG</i>	A paper presented at the international conference "Political finance and political corruption - IPSA RC20 meeting", 24.-27.7.2010, Ljubljana. Ljubljana, 2010.
Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
Objavljen v		2010; Avtorji / Authors: Toplak Jurij, Jovanovič Dušan
Tipologija		3.16 Vabljeno predavanje na konferenci brez natisa
5.	COBISS ID	
Naslov	<i>SLO</i>	Mednarodne izkušnje v ureditvi financiranja politike
	<i>ANG</i>	International experience in regulating campaign finance
Opis	<i>SLO</i>	Referat na mednarodni konferenci "Legislative regulation of election campaigns financing in Ukraine and international experience", Kyiv, 9. november 2010. Kyiv, 2010.
	<i>ANG</i>	A paper presented at an international conference "Legislative regulation of election campaigns financing in Ukraine and international experience", Kyiv, 9. november 2010. Kyiv, 2010.
Šifra		B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
Objavljen v		2010; Avtorji / Authors: Toplak Jurij
Tipologija		3.16 Vabljeno predavanje na konferenci brez natisa

9.Druji pomembni rezultati projetne skupine⁹

Gostujoči raziskovalec v ZDA

Bil sem gostujoči raziskovalec na California Western School of Law. Raziskoval sem predvsem pravico do glasovanja invalidov v Združenih državah Amerike in na Japonskem. V teh dveh državah so pravice invalidov najbolj spoštovane, omogočeno pa je tudi glasovanje z naprednimi tehničnimi pripomočki. V tem času sem pripravil besedilo znanstvenega članka, ki je še v fazi objave pri eni od tujih revij. Imel sem tudi gostujoče predavanje na Kalifornijski univerzi v Los Angelesu (UCLA). V času volitev sem obiskal več volišč v treh različnih zveznih državah in raziskoval postopek glasovanja invalidov.

Avtor je objavil tudi strokovne članke, na primer:

TOPLAK, Jurij. Naknada štete zbog uskrate ostvarenja biračkog prava. Informator (Zagreb), 2011, letn. 59, št. 5950, str. 2-3. [COBISS.SI-ID 4202027]

Imel sem referate še na številnih konferencah, simpozijih in okroglih mizah, na primer:

TOPLAK, Jurij. Financing of political parties : okrogla miza na srečanju "Green anti-corruption strategies", 17.9.2010, Budimpešta. Budimpešta, 2010. [COBISS.SI-ID 4129835]

TOPLAK, Jurij. Volilna pravica invalidov : razprava na znanstveni konferenci "Volitve v Sloveniji in mednarodni standardi demokratičnih volitev", 5.3.2012, Ljubljana. Ljubljana, 2012: Evropsko središče Maribor. [COBISS.SI-ID 4326187]

TOPLAK, Jurij. Access to elections for voters with disabilities through training : mednarodna konferenca "Voting for All! Improving the accessibility of elections in the Member States of the European Union", Brussels, 30-31 May 2011. Brussels, 2011. [COBISS.SI-ID 4226091]

TOPLAK, Jurij. Dvadeset godina izbora u Sloveniji : mednarodna konferenca "20 godina izbora u Hrvatskoj", Zagreb, 2.6.2011. Zagreb, 2011. [COBISS.SI-ID 4226347]

Avtor sem bil v letih 2010 in 2011 tudi mentor pri doktoratu in dveh magisterijih.

Glej tudi rezultate, naštete spodaj pod "Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine".

10.Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1.Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Na področju glasovanja invalidov je bilo znanstveno raziskovanje pred tem projektom v glavnem omejeno na eno, dve ali tri posamezne države. Projekt je prvi, ki se je ukvarjal z glasovanjem invalidov primerjalno in ki pokrival vse države članice Evropske unije.

Projekt je povezel raziskovalce iz različnih držav, ki izvajajo raziskave o glasovanju invalidov. Med rezultati projekta so primerjalni prispevki in članki s področja glasovanja invalidov. Vse kaže, da bodo ti članki in knjige pogosto uporabljeni in citirani s strani raziskovalcev.

Pričakovati je tudi, da bodo te knjige in članki, ki bodo prvi v svoji vrsti, vzpodbudili raziskovanje glasovanja invalidov. Avtor je na podlagi dosedanjih objav redno povabljen na številne konference po vsem svetu, kar kaže na odličnost raziskav.

Avtorjeva dela so bila v letih 2010-2012 citirana v številnih vodilnih revijah v svetovnem merilu, med katerimi velja izpostaviti:

- v Harvard International Law Review (visok faktor vpliva SSCI)
- v Connecticut Law Review (visok faktor vpliva SSCI)
- Mathematical Social Science (visok faktor vpliva SSCI)

David Schleicher. What If Europe Held an Election and No One Cared?. Harvard International

Law Journal, Vol. 52, No. 1, pp. 110-161, Winter 2011. Citira moje delo J. Toplak. European Parliament Elections and the Uniform Election Procedure. Paper presented at the IACL Congress, Athens 2006.

G. M. Hayden. Abstention: The Unexpected Power of Withholding Your Vote, 43 Connecticut Law Review 585 (2010). Citira moje delo J. Toplak. Equal Voting Weight of All. Temple Law Review, 2009.

W. Slomczynski and K. Zyczkowski. Mathematical aspects of degressive proportionality. Mathematical Social Science, vol. 63, issue 2, 2012, pp. 94-101. Citira moje delo J. Toplak. Equal Voting Weight of All. Temple Law Review, 2009.

Moja knjiga "Political Finance and Corruption in Eastern Europe" (co-edited with Daniel Smilov, Ashgate 2007) je bila recenzirana v daljši recenzijski v vodilni politološki reviji Party Politics.

Tri moja dela so bila citirana v knjigi Komentar Ustave RS - dodatek A, 2011 (KURS - A).

ANG

Before this project, research of the voting rights of disabled voters has been limited to one, two or three democracies. This project was the first to deal with disabled voters in comparative perspective and first, which covered all the member states of the EU.

The project connected researchers from different states. Among the project results are comparative articles, studies and conference presentations. We may expect that these works will be frequently quoted by other researchers and will motivate new academics to research voting by disabled persons. The researcher is frequently invited to conferences worldwide, which shows that his research is highly regarded.

In years 2010-2012 author's works were cited in several world's leading journals, among them:

- v Harvard International Law Review (high SSCI impact factor)
- v Connecticut Law Review (high SSCI impact factor)
- Mathematical Social Science (high SSCI impact factor)

David Schleicher. What If Europe Held an Election and No One Cared?. Harvard International Law Journal, Vol. 52, No. 1, pp. 110-161, Winter 2011. Cited my work J. Toplak. European Parliament Elections and the Uniform Election Procedure. Paper presented at the IACL Congress, Athens 2006.

G. M. Hayden. Abstention: The Unexpected Power of Withholding Your Vote, 43 Connecticut Law Review 585 (2010). Cited my work J. Toplak. Equal Voting Weight of All. Temple Law Review, 2009.

W. Slomczynski and K. Zyczkowski. Mathematical aspects of degressive proportionality. Mathematical Social Science, vol. 63, issue 2, 2012, pp. 94-101. Cited my work J. Toplak. Equal Voting Weight of All. Temple Law Review, 2009.

My book "Political Finance and Corruption in Eastern Europe" (co-edited with Daniel Smilov, Ashgate 2007) was reviewed in a book review in leading political science journal Party Politics.

Three of my works were cited in a book Commentary of the Constitution of Slovenia - appendix A, 2011 (KURS - A).

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Projekt ima neposredni učinek na volivce invalide v Sloveniji. Vodja projekta je objavil nekaj člankov in v predlogu sprememb volilne zakonodaje, ki ga je Vlada RS poslala v Državni zbor leta 2011, so bili številni izsledki in predlogi s člankov upoštevani (na primer predlagana je bila uvedba glasovanja po pošti, ki je doslej ni bilo; ta bi v veliki meri olajšala glasovanje invalidov; predlagana je bila uvedba pogojne glasovnice, ki olajšuje glasovanje invalidov). Ustavno sodišče RS je v sklepku U-I-25/10, kot mu je v svojih delih predlagal raziskovalec, odločilo, da je bila dotedanja ureditev dostopnosti volišč v nasprotju z ustavo. Od uveljavitve tega sklepa dalje

volišča v Sloveniji niso več ločena na tista za invalide in ostala volišča.

Indeks in razvrščanje držav na podlagi stopnje zaščite volilne pravice invalidov bosta pripomogla pospešiti razvoj znanosti. Vodilo bo tudi k spremembji odnosa javnosti do pravic in zmožnosti invalidov.

Projekt je dvignil javno zavest o pomembnosti tajnega glasovanja in o diskriminaciji oseb s posebnimi potrebami. Število dostopnih volišč v Sloveniji se je dvignilo v času trajanja projekta iz 2 na več kot 20 odstotkov.

S sprejetjem sprememb zakonodaje, kot bo predlagano s tem projektom, bi Slovenija lahko postala model mnogim drugim evropskim demokracijam na področju ureditve glasovanja invalidov.

ANG

The project has a direct impact on disabled voters in Slovenia. Head of the project published several articles in Slovenia and the newest governmental legislation amendment proposal includes many of the ideas from these articles (for instance, introduction of postal voting, which will facilitate voting by disabled persons).

The Index and ranking of the democracies according to the level of protection of the voting rights of the disabled citizens will help promoting the science in the society. It will also lead to a change in public attitude about the rights and abilities of people with disabilities, and about their ability to play a positive role in shaping a democratic society.

The project raised public awareness of importance of secret ballot, of discrimination of persons with disabilities, and of the rights of the persons with disabilities. The share of accessible polling station was below two percents in 2010 and now it is over 20 percents.

With adoption of the law as proposed by this project, Slovenia may well become the role-model for many other European democracies in the area of disabled voting.

11. Samo za aplikativne projekte!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri aplikativnem projektu, katere konkretnе rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni
Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	

	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskeh in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljačkih rešitev	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljačkih rešitev	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanju naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.33	Patent v Sloveniji	

Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.34 Svetovalna dejavnost	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.35 Drugo	
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>

Komentar

--

12. Samo za aplikativne projekte!

Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01 Razvoj visoko-šolskega izobraževanja						
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02 Gospodarski razvoj						
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03 Tehnološki razvoj						
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	

G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐
G.04	Družbeni razvoj				
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitet				
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj				
G.07	Razvoj družbene infrastrukture				
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva				
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐

Komentar

--

13.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra	
	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
Komentar			
Ocena			

C. IZJAVE

Podpisani izjavljjam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjam/o z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščena oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Alma Mater Europaea - Evropsko
središče Maribor

Jurij Toplak

ŽIG

Kraj in datum: Maribor 14.3.2012

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2012/36

¹ Zaradi spremembe klasifikacije je potrebno v poročilu opredeliti raziskovalno področje po novi klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevajalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta (obrazložitev). V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Znanstveni in družbeno-ekonomski dosežki v programu in projektu so lahko enaki, saj se projektna vsebina praviloma nanaša na širšo problematiko raziskovalnega programa, zato pričakujemo, da bo večina izjemnih dosežkov raziskovalnih programov dokumentirana tudi med izjemnimi dosežki različnih raziskovalnih projektov.

Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Znanstveni in družbeno-ekonomski dosežki v programu in projektu so lahko enaki, saj se projektna vsebina praviloma nanaša na širšo problematiko raziskovalnega programa, zato pričakujemo, da bo večina izjemnih dosežkov raziskovalnih programov dokumentirana tudi med izjemnimi dosežki različnih raziskovalnih projektov.

Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbenoekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen, kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno ekonomsko relevantnega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta - 2012

enotah. COBISS ID zato ni enoznačen izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. v preteklem letu vodja meni, da je izjemen dosežek to, da sta se dva mlajša sodelavca zaposlila v gospodarstvu na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovila svoje podjetje, ki je rezultat prejšnjega dela ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisani obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2012 v1.00
DF-1F-49-F8-9D-13-3B-CA-09-B2-C3-A2-E4-17-9D-E7-38-DA-E3-E9